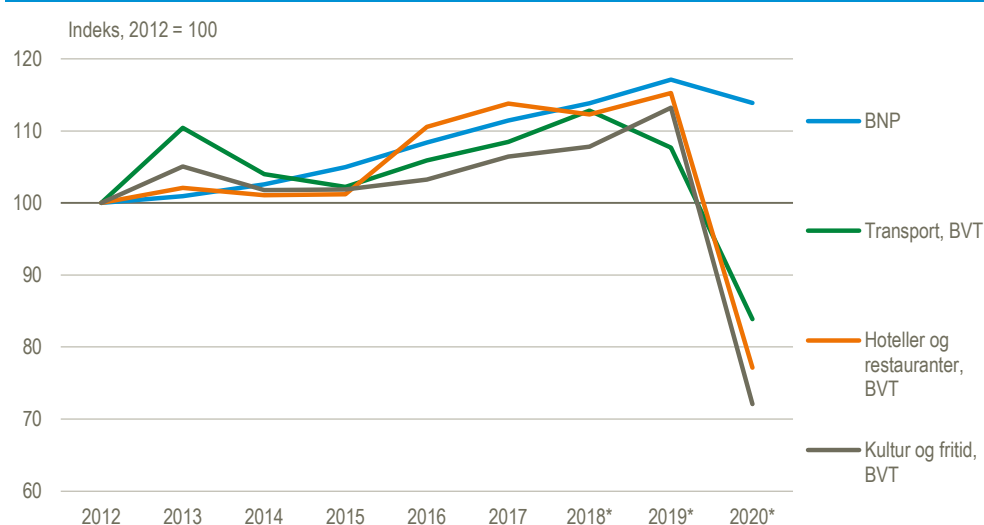

Stor nedgang i få erhverv bag BNP-fald i 2020

Bruttonationalproduktet (BNP) faldt med 2,7 pct. i 2020. Det viser den reviderede opgørelse af nationalregnskabet. Coronakrisen har ramt dansk økonomi meget uensartet. Tre fjerdedele af den økonomiske nedgang kan henføres til *transport, hoteller og restauranter* samt *kultur og fritid*, selvom de tre brancher kun stod for 8,1 pct. af værdiskabelsen i 2019, før coronakrisen ramte dansk økonomi. Bruttoværditilvæksten (BVT) i *kultur og fritid* faldt med 36,4 pct. i 2020. *Hoteller og restauranter* gik tilbage med 33,1 pct., mens der var et fald på 22,1 pct. for *transport*.

BNP samt bruttoværditilvækst i udvalgte brancher, 2010-priser, kædede værdier

*Foreløbige tal

Kilde: www.statistikbanken.dk/nabp19 og nahl2

Største negative bidrag fra transport

Transport stod for det største negative bidrag til væksten i 2020, da faldet i branchens bruttoværditilvækst (BVT) bidrog med 1,1 procentpoint af den samlede tilbagegang i BVT på 3,0 pct. Faldet i *transport* bidrog derfor med 36 pct. af den samlede tilbagegang, mens branchen kun stod for 4,8 pct. af BVT i 2019. BVT er BNP eksklusive produktskatter (netto) og bruges, når udviklingen på brancher betragtes, da produktskatter er tilknyttet anvendelse på forbrug mv. og ikke produktionen på brancher. Faldene i BVT for *hoteller og restauranter* samt *kultur og fritid* bidrog hver med 0,6 procentpoint af faldet i det samlede BVT i 2020, hvilket er betragteligt set i forhold til deres begrænsede andel af økonomien. Tilsammen udgjorde faldet i de to brancher således 38 pct. af nedgangen i 2020, selvom de kun stod for 3,3 pct. af BVT, før coronakrisen satte ind.

Revision mindsker faldet i BNP

Den aktuelle opgørelse af nationalregnskabet viser et fald i BNP på 2,7 pct. i 2020. Væksten er dermed revideret op med 0,6 procentpoint siden seneste offentliggørelse. Opjusteringen skyldes især opjusteringer af virksomhedernes momsindberetninger for året 2020. Momsindberetningerne har været forsinkede som følge af de udsatte frister, der blev indført i forbindelse med COVID-19-restriktioner. I de foreløbige tal for BNP opgøres produktionen i de markedsmessige tjenesteerhverv i stort omfang med udgangspunkt i statistikken *Firmaernes køb og salg*, der opgør virksomhedernes salg med udgangspunkt i momsindberetningerne.

BNP samt bruttoværditilvækst i udvalgte brancher

	2020*	2017	2018*	2019*	2020*	2017	2018*	2019*	2020*
	Løbende priser mia. kr.	Realvækst i pct.			Bidrag til realvækst i BVT				
Bruttonationalprodukt	2 324	2,8	2,2	2,8	-2,7				
Bruttoværditilvækst	2 026	3,0	2,1	2,9	-3,0	3,0	2,1	2,9	-3,0
Transport	100	2,4	4,0	-4,6	-22,1	0,1	0,2	-0,2	-1,1
Hoteller og restauranter	24	2,9	-1,3	2,6	-33,1	0,0	0,0	0,0	-0,6
Kultur og fritid	22	3,1	1,3	5,0	-36,4	0,0	0,0	0,1	-0,6
Øvrige brancher	1 881	3,0	2,0	3,3	-0,9	2,8	1,9	3,1	-0,8
<i>Heraf: Off. forvaltning og service</i>	<i>418</i>	<i>0,4</i>	<i>0,2</i>	<i>1,9</i>	<i>-2,5</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,4</i>	<i>-0,5</i>

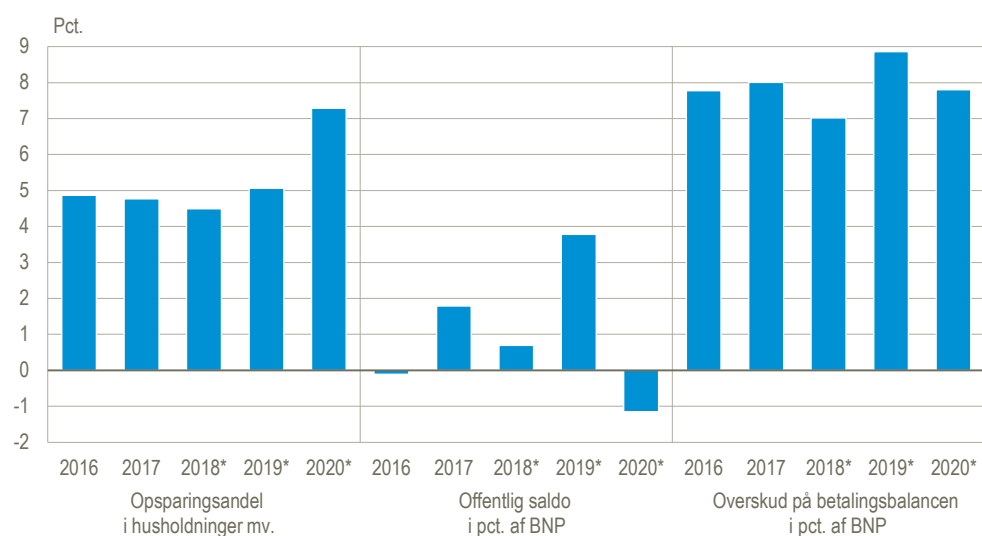
*Foreløbige tal

Kilde: www.statistikbanken.dk/nabp19 og [nahl2](#).

Det offentlige har brugt penge, mens borgerne har sparet op

Den særlige karakter ved coronakrisen i 2020 har medført en historisk høj opsparingsandel i husholdningerne, mens der modsat er kommet et underskud på den offentlige saldo. Overskuddet på betalingsbalancen er stadig betydeligt på trods af en markant nedgang i eksporten, da importen også er faldet meget. Især eksportindtægter fra udlændinges turistudgifter i Danmark er faldet meget. Dette modsvares dog af et fald i importen fra danskeres turistudgifter i udlandet.

Husholdningernes opsparing, offentlig saldo og overskud på betalingsbalancen

*Foreløbige tal

Kilde: www.statistikbanken.dk/naso2, [nahl2](#) og [naho4](#)

COVID-19-tiltag bidrager til offentligt underskud

Der var et underskud på den offentlige saldo i 2020 på 27 mia. kr. svarende til 1,1 pct. af BNP. Udgifterne til subsidier til virksomheder er steget med godt 30 mia. kr. som følge af hjælpepakker til erhvervslivet, som er indført i forbindelse med COVID-19-restriktionerne. Derudover er udgifterne til kapitaloverførsler steget med over 20 mia. kr. Stigningen skyldes i høj grad forventede tab på standardiserede lånegarantier til virksomheder gennem Vækstfonden og Eksport Kredit Fonden i forbindelse med COVID-19-restriktioner samt coronakrisen generelt. Sammen med øget offentligt forbrug og højere investeringer har det været medvirkende til at skabe et samlet offentligt underskud. Skatteprovenuet har i 2020 samlet set været svagt stigende og det skyldes bl.a. høje indtægter fra pensionsafkastskatten og ekstraordinære indtægter fra beskatningen af de udbetalte indefrosne feriepenge. For mere information om de offentlige finanser se [Nyt om Regnskaber for offentlig forvaltning og service 2020 marts-version](#).

Historisk høj opsparing i husholdningerne

Husholdningerne mv. havde som følge af COVID-19-relateret nedlukning, restriktioner og adfærdsændringer sænket deres forbrug med 1,9 pct. i 2020. Deres rådighedsbeløb faldt imidlertid ikke tilsvarende, idet disponibel indkomst steg med 0,4 pct. Tilsammen gav dette en stor stigning i opsparingsandelen, som endte på 7,3 pct. i 2020, når der ikke korrigeres for ændringer i husholdningernes pensionskasse-reserver. Dette er det højeste niveau i statistikken, der starter i 1995. Statslige støtteordninger som især lønkompensation har holdt hånden under beskæftigelsen og husholdningernes indkomst under krisen. I modsat retning blev husholdningernes disponible indkomst ekstraordinært reduceret af beskatningen af de udbetalte indefrosne feriepenge. De indefrosne feriepenge indgår i den disponible indkomst på optjeningstidspunktet, ligesom optjente feriepenge gjorde under den gamle ferieordning. De indefrosne feriepenge for privatansatte er dog endnu ikke opgjort og indregnet fuldt ud på optjeningstidspunktet, som beskrevet under *Særlige forhold*. For mere detaljeret information om husholdningerne herunder udviklingen igennem 2020 på kvartaler se [Nyt om sektorfordelt nationalregnskab, 4. kv. 2020](#).

Fortsat pænt overskud på betalingsbalancen

Overskuddet på betalingsbalancen er reduceret med 25,6 mia. kr. i 2020. Eksporten af varer og tjenester er faldet med 99 mia. kr. i 2020. Særligt faldet i tjenesteeksporten på 67,7 mia. kr. har bidraget til tilbagegangen i dansk økonomi. Tjenesteeksporten trækkes især ned af eksport af rejser, der står for halvdelen af det samlede fald i tjenesteeksporten. Importen er dog også faldet betragteligt, så der stadig er et pænt overskud på betalingsbalancen på 181,2 mia. kr. svarende til 7,8 pct. af BNP.

Nedgang i rejser giver store fald i eksport og import

Faldet i BNP ses fra efterspørgselssiden især at være drevet af en nedgang for eksporten og det private forbrug. Det største fald i eksporten ses inden for tjenester. Faldende turistindtægter betyder mest for dette fald og udgør over 30 pct. af faldet i den samlede eksport. Hvis faldende indtægter fra flytransport lægges oveni, kommer det negative bidrag fra lavere rejseaktivitet op på mere end 40 pct. af faldet i eksporten. Det negative bidrag til dansk BNP-vækst af lavere rejseaktivitet modsvares dog umiddelbart af et næsten tilsvarende bidrag fra lavere import. For importen står danske rejsendes udgifter i udlandet således for ca. 60 pct. af nedgangen, og andelen kommer op på ca. 80 pct. inklusive udgifter til flytransport. For mere detaljeret information om væksten i BNP igennem 2020 på kvartaler og efterspørgselskomponenter herunder revision af BNP-væksten se [Nyt om nationalregnskab, 4. kv. 2020 revideret](#).

Forsyningsbalance

	2020*	2017	2018*	2019*	2020*	2017	2018*	2019*	2020*
	Løbende priser mia. kr.	Realvækst i pct.			Bidrag til realvækst i BNP				
Bruttonationalprodukt	2 324	2,8	2,2	2,8	-2,7	2,8	2,2	2,8	-2,7
Import af varer	674	6,1	3,6	1,5	-0,8	-1,7	-1,1	-0,5	0,2
Import af tjenester	438	1,2	6,6	3,9	-10,4	-0,2	-1,2	-0,8	2,2
Eksport af varer	774	4,2	2,4	6,9	-2,4	1,4	0,8	2,3	-0,8
Eksport af tjenester	489	5,8	4,5	2,3	-15,4	1,2	1,0	0,5	-3,7
Privatforbrug	1 059	2,3	2,7	1,4	-1,9	1,1	1,3	0,7	-0,9
Offentlige forbrugsudgifter	576	0,9	0,3	1,2	-0,1	0,2	0,1	0,3	0,0
Faste bruttoinvesteringer	528	4,0	4,8	2,8	2,1	0,8	1,0	0,6	0,5
Lagerforøgelse mv.	11	10,0	37,7	-29,7	-25,2	0,1	0,3	-0,3	-0,2

*Foreløbige tal

Kilde: www.statistikbanken.dk/nan1.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Anden opgørelse af nationalregnskabet for 2020

Dette er den anden opgørelse af nationalregnskabet for 2020. Opgørelsen beror primært på det kvartalsvise nationalregnskab. BNP-væksten i 2020 er opgjort til -2,7 pct., hvilket er 0,6 procentpoint mere end i den seneste offentliggørelse af [nationalregnskabet 26. februar](#). Revisionerne skyldes primært nye oplysninger for 2020 vedrørende [Firmaernes køb og salg](#), [Betalingsbalance og udenrigshandel](#) og [Industriens salg af varer](#). Derudover er der foretaget en sektorfordeling af økonomien.

Den endelige opgørelse af 2020 vil foreligge juni 2023, hvor det mest detaljerede kildegrundlag foreligger. Indtil da vil der systematisk blive indarbejdet bedre kilder i opgørelsen, når de bliver tilgængelige.

I [statistikdokumentationen for nationalregnskab](#) kan findes en mere detaljeret kildeoversigt. Under emnet [Offentliggjorte versioner af nationalregnskabet](#) kan ændringer i data fra version til version ses.

Ny offentliggørelsesrytme i nationalregnskabet

Nationalregnskabsversionen med reviderede tal for årene 2018-2020 offentliggøres ultimo juni 2021. Læs mere om den nye offentliggørelsesrytme i notatet: [Nationalregnskabet fremrykkes fra og med 2020](#).

Ekstra usikkerhed pga. COVID-19

Opgørelsen af nationalregnskabet er denne gang påvirket af ekstra usikkerhed som følge af de særlige omstændigheder omkring COVID-19-pandemien. Den ekstra usikkerhed gælder bl.a. landbruget, offentligt forbrug og beregning af forbrug i produktion, jf. nedenstående afsnit.

Landbrug

Den vegetabiliske produktion i landbruget, som hovedsageligt består af korn, beror stadig på et tidligt estimat for 2020. På grund af COVID-19 er store dele af årets minkproduktion blevet aflivet til destruktion. Det vil påvirke landbrugets produktion negativt. Der er endnu ikke grundlag for at opgøre værdien af årets produktion af pelsskind. I 2019 udgjorde den ca. 2,5 mia. kr. Det må forventes, at den værdi vil blive væsentligt mindre i 2020. Data til opgørelsen af produktion af pelsskind samt opgørelser for den vegetabiliske produktion forventes indarbejdet i forbindelse med udgivelsen af [Landbruget bruttofaktorindkomst](#), der forventes i maj 2021.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på tallene i [Nyt om Regnskaber for offentlig forvaltning og service 2020 marts-version](#), der blev offentliggjort 25. marts. Den reale udvikling i det individuelle offentlige forbrug er, med undtagelse af sundhedsvæsen, beregnet som udviklingen i omkostningerne korrigeret for løn- og prisudvikling (input-metode) i mangel af oplysninger om mængden af de leverede ydelser på det offentlige individuelle forbrug (output-metode). I den nuværende situation har den europæiske statistikmyndighed, Eurostat, anbefalet at korrigere den reale udvikling beregnet med input-metoden for hjemsendte offentlig ansatte, der ikke kan arbejde hjemmefra. Der findes endnu kun relativt usikre data for dette, og de korrektioner, der kan foretages på den baggrund, afspejler ikke de forventninger, der er til output-metodens resultater. Derfor er der korrigeret på baggrund af nogle grove antagelser baseret på en vurdering af nedlukningens længde og omfang på udvalgte områder. Beregningen af de offentlige individuelle ydelser i sundhedsvæsenet er nu delvist baseret på data om mængden af de leverede ydelser (output-metode). Beregningen er ikke baseret på komplette data, hvorfor det har været nødvendigt at supplere med en del skøn fx for at adskille den kapacitetsopbygning, der er sket på hospitaler mhp. senere at kunne modtage mange respiratorpatienter mv., fra den

øvrige aktivitet. På grund af alle disse forhold kan der forventes større revisioner i takt med, at nyt kildemateriale bliver tilgængeligt.

Forbrug i produktion

Normalt antages der i de foreløbige opgørelser af nationalregnskabet et fast forhold mellem produktion og værditilvækst i beregningen af BNP, men det må forventes, at der er væsentlige ændringer for nogle erhverv som følge af COVID-19-tiltag som restriktioner og nedlukning af erhverv. For de erhverv, der er særligt påvirkede, er der foretaget nye skøn for forholdet mellem værditilvækst og produktion. Det nye skøn tager højde for lav omsætning som følge af nedlukning og restriktioner, hvor omkostningerne i langt mindre omfang har kunnet reduceres.

COVID-19-støtteordninger

De forskellige støtteordninger, der er vedtaget i forbindelse med COVID-19, fylder beløbsmæssigt meget, men påvirker tallene forskelligt. Læs hvordan ordningerne påvirker nationalregnskabsberegningerne i vores arbejdsrapporter om COVID-19 under dst.dk/knr.

Husholdningernes disponible indkomst

Udviklingen i aflønning af ansatte og dermed også den disponible indkomst for husholdninger er undervurderet som følge af overgangen til den nye ferielov. Dette skyldes, at de indefrosne feriepenge for privatansatte endnu ikke er opgjort og indregnet fuldt ud på optjeningstidspunktet for overgangsåret september 2019 til august 2020. Læs mere i *Nyt fra Danmarks Statistik 2021:90*, [Arbejdstidsregnskabet 4. kv. 2020](#).

Mere information: Flere detaljerede tal kan ses på www.dst.dk/stattabel/261 i Statistikbanken.

Kilder og metoder: Nationalregnskabet udarbejdes på grundlag af stort set al statistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Tallene for de seneste to år er foreløbige, mens de foregående år er baseret på det endelige nationalregnskab.

Se mere i [statistikdokumentationen](#) og [emnesiden](#).

Kommende offentliggørelser, som er konsistente med årsopgørelsen: *Nationalregnskab marts-version 2020* udkommer 31. marts 2021.

Henvendelse: Jonas Dan Petersen, tlf. 39 17 38 65, jop@dst.dk
Kathrine Lindeskov Johansen, tlf. 39 17 30 67, klj@dst.dk